

Papp Tibor

A varrónó

A drótszálú esőben ázó utcán nem jár egy lélek sem, csak az eső apróra őrölt pora térfereg háztól házig, ahogyan a szél tereli. Az utca köveit kalapáló cseppek zaja sötét árnyékú tölgyerdők völgybe zúduló morajlását utánozza, aminek hallatán búvóhelyet keres minden állat, odvába kucorodik a hiúz, föld alatti járatában bújik meg a hörcsög, és védelmet keres a fák alatt az ordas. Az eső mély tónusú zenéje, az őszi zivatar hangzó fele legalább olyan riasztó, mint az eget földhöz drótozó nedvesség. A járda mellett úgy szalad a víz, mintha utól kellenne érnie azt, aki utolsóként rohant végig az utcán a zápor csapkodni kezdő lepedőjének a széle alatt. Üres a városka, Herve-ben mintha megállt volna az élet. A házak beletemetkeznek a felhők sötét árnyékának salétromos gödreibe. Néhány homályos ablakszem pislákol a mozdulatlanul gubbasztó épületek homlokán, jelezvén, hogy élet van odabent, otthon tartózkodik valaki. Madame Lulu is meggyújtja az asztali lámpát, melynek dróttal kifeszített kúpos selyemkabátján át puha fény locsolódik Olivér arcába. Olyan csendesesen ülnek egymással szemben az asztal két oldalán, mintha hétköznapi délelőtt egy üres templomban fohászknának, de ők nem a kegyeletteljes állapotot, hanem a vízfőző kanna jókedvet gerjesztő sípolását várják. Mielőtt a felkínált tea megjönne, Olivér beledenéz az asztalon heverő Liège-i újságba, a lepedőnyi La Meuse-be, melyben egyik címről a másikra ugrik a szeme, mígnem a sok felületes napi hírtől megszabadulva elérkezik a sportrovathoz, ami ugyanolyan felületes, mint a többi, de itt legalább a Real Madrid van terítéken: interjú Gentoval, és Olivér honfiúi büszkeségét meglegyintő kis cikk Puskásról, a vágótázó „őrnagy”-ról, akinek bal lábát imába foglalják a spanyol szurkolók, és főleg arról, hogy ez a magyar művész a hátát-mellét elöntő izzadsággal mit sem törődve mennyit és milyen komolyan edz, fut, kapura rúg, alul pedig egy nagy fénykép a stadionról. A vízfőző lassan, szuszogva kezdi a nótát, aztán begerjed, egyre magasabb hangon sípol. Madame Lulu öregasszonyosan felemelkedik és megy a konyhába teát készíteni. Olivér becsukja az újságot, az asztal felé fordítja karosszékét, hogy közelebb kerüljön az ovális fatálcán érkező forró teához.

A helyi szertartás szabályai szerint cukor, kiskanál, keksz kerül az asztalra, Madame Lulu a magasra emelt teáskannából önti a gőzölgő folyadéksugarat az öblös biedermeier porceláncsészébe. Mint a nappal begyűjtött fényt éjszaka kisugárzó, földön száradó foszforeszkáló falevelek, a forró ital hatására világítani kezdenek bennük az emlékek. Madame Lulunak élete első igazi nyaralása jut

eszébe, Blankenberge, ahol délutánonként, mint a nyaraló nép legtöbbször, ők is teát iszogattak. Látszik az arcán, hogy amit mond, nem Olivérnek mondja, hanem magának, talán abban a reményben, hogy újra átélheti akkori önmagát, bár azt is tudja, hogy ez nem más, mint a tantaloszi örök vezeklés a fiatalságért, ha nagyon akarja, eljut a gyümölcsfa alá, de a gyümölcsöt semmiképpen nem éri el. Meséjét lassan, nyugodtan folytatja, mintha könyvből olvasná.

Már bőven begyessedő leánya, egyedül maradt gyerek volt a háznál, a nővérei mind férjhez mentek, amikor elvitték a szülei a tengerpartra. A péknél hallotta az anyja, hogy a zsidó órás szívesen átadná valakinek egy hétre azt a garzonlakást, amit Blankenberge-ben bérel, kimondottan olcsón, közel a tengerhez. Azelőtt soha nem nyaraltak. Este, amikor az apja hazajött, tíz-szer körbebeszélték a véletlen adta lehetőséget, a vonatozást, a bérlemény árát, a netán szükséges taxit, az étkezést és nem utolsósorban a felruházkodást: fürdőruhák, esetleg fürdőköpenyek, papucsok, és a „valamit az utcán is magunkra kell venni” okán legalább két felújított ruha a nőknek, anyának és lányának, valamint nyári öltöny a papának. Ez egy vagyona fog kerülni, dörmögte a papa. Erről Olivérnek Hajdúszoboszló jutott eszébe, a nyakig vízben ülő, kalapot viselő falusi férfiak, apja délutáni heves kártyacsatái a medence szélén két szolnoki vasutassal meg a vállalji hentessel, a földbarnára lesült arccal kérkedő, fehér vállú fürdőző paraszttasszonyok, akik tereferé közben egy-egy sikamlós szó hallatán éles vékony hangon felnevettek, s ilyenkor olyan bőséggel bugyogott belőlük a jókedv, hogy egy évre való vidámság kitellett belőle. A készülődés otthon, náluk is nagy dolog volt, a reménytelen izgalom, a napok visszaszámlálása meg annak az eldöntése, hogy ki milyen olvasnivalót visz magával, lehetőleg olyan könyvet, ami kitart egy hétig. Egyedül anyjának okozott komoly fejtörést a szoboszlói út, azon morfondírozott, hogy a meglévő régi ruhadarabokat hogyan szabja át, mivel leplezze filléres gondjaikat.

Madame Lulu halkan mondta a magáét: ő nem nagyon mert beleszólni a szülők tanakodásába, mellettük ült az asztalnál, de mintha távolról hallotta volna a szavaikat, elszakadt a helyzettől, kintről befelé apró foszlányokat áteresztő hangszűrő bura vette körül, melyben mindenekelőtt az ő világa létezett, az ő hangulata, izgalomból és tántorgásból egyberakódott hangulat, melyben az izgalom és a tántorgás úgy simultak egymásba, mint szerelmesek összecúszó kezei. Az izgalmat a nagy erővel rázúduló öröm okozta, az, hogy ott, igen, ott, a gyönyörű tengerparton, aki őt látni fogja, aki érintkezik vele, azzal érintkezik majd, aki valóban ő, Lulu, a komolytalan csitri, azzal, aki mindig is szeretett volna lenni. Hogy ez az ő pontosan milyen lesz, azt nem tudta, csak igyekezett megsejteni, mindenféle körvonal nélkül. A tántorgás oka az volt, hogy nem tudta, mihez kezdjen, hova lépjen: elmenjen valakihez, aki megbízható, aki már járt ott, nyaralt a tengerparton, aki kalandra éhes női szemmel látta azt a világot, aki elmondaná, hogyan kell viselkednie, szokás-e ott ismeretlenekkel szóba állni, napozzon a parton vagy inkább sétáljon a korzón. Lelki szemeivel látta a napfényt, de a tárgyi világot köd borította. A papa másnap elment az óráshoz, meg egyezett vele és kifizette a heti bérlet árát.

– Tudja Olivér, abban az időben nagyon nagy dolog volt az utazás. Három hétig készülődtünk. Emlékszem, ez alatt az idő alatt engem az alsóruhám foglalkoztattak, valamilyen belső sugallatra fontosabbnak tartottam őket, mint utcai ruháimat, a frissen felújítottat és az akkori ízlésemnek tökéletesen megfelelő vadonatújat, amit anyámmal együtt vettünk. Mintha nászéjszakára készülődtem volna, félig fedetlen magamat igyekeztem átformálni olyanná, mint amilyennek egy fiatal lány látja magát álmaiban. Ezt a nagy pezsgést az utazás meg az egyhetes nyaralás tudata idézte elő, az, ami bizonytalan és szép a jövőben, mintha egy másik bolygón készülnek új életet kezdeni. Egy hétig tartó új életet, mely legalább annyi ideig fog tartani, mint az addigi. Naponta háromszor felpróbáltam mindent, titokban félretett pénzemből bugyit vettem, egy loknis szárú égszínkéket meg egy gumis fehérét. Ezeket is próbálgattam kombinéval és kombiné nélkül. Kaptam anyámtól a már meglévő halványzöld mellé egy virágmintás piros fürdődresszt, amit olyan becsben tartottam, mint egy estélyi ruhát, a strandon való megjelenésem és tündöklésem mágneses erejét véltem benne megtalálni. Egy kicsit bolond voltam, de ma is olyan bolond minden süldő lány, mint én voltam akkor.

Végre vonatra szálltunk kora reggel két nagy bőrönddel. Az úti elemőzsiát gyékénykosárban vittük. Akkoriban, ahogy elindult a szerelvény, az volt a szokás, hogy a vonatban szinte mindenki kicsomagolta a kenyerét, a sült csirkecombokat, sonkaszeleteket, üveg vizet, bort, sört, s a családok, az ismerősök összehajolva falatoztak. A szomszédokkal teli szájjal beszéltek és kínálgatták egymást. Higgye el Olivér, a kupében olyan jó hangulat uralkodott, amelyet ma elképzelni sem tudnak az emberek. Liège-ben átszálltunk, délre értünk Brüsszelbe, ahonnan kora délután indult a blankenberge-i gyors. Öt órakor érkeztünk meg. Taxit béreltünk a lakásig. Mennyire más volt Blankenberge-ben minden: a házak, az utcák, a kirakatok. Herve olyan kicsi lett hirtelen, mint orgonabokor mellett egy cserépké mályva.

És akkor jött a tenger. A lakásunkból nem lehetett látni, de ott volt az utcánk végében. Hányszor elmeséltem már. Amikor először megláttam, nem a nagysága, mélysége, hanem a színek öntötték el az agyamat. A hullámtarajok fehér gyöngycsokra előtt más volt a kék, mint mögötte, egészen közel és egészen messze pedig a zöld uralkodott. És persze, nem tudtam betelni azzal a nagy semmibe tűnő messzeséggel, melynek a horizont egyenes vonala vetett véget.

Olivér fejében ekkor robbanásszerűen megjelent az az ostendei pillanat, amikor ő is először látta meg a végtelen vizet. Elsőként mégis garabonciás dédnagyapja foglalta el tudatát, akivel abban a kivételes pillanatban szívesen megosztotta volna élményét, a világot járt hajós, aki többször megfordulhatott a belga tengerparton, Ostendében bizonyosan, talán elegáns fehér öltönyében, lapostetejű szalmakalapjában nyaralt is ott, mert a róla szóló legendákban gyakran előfordul a városka neve. Aztán olyan elmondhatatlan érzés lett úrrá rajta, mint amelyet csípős falusi reggelen a nyíló zsalugáterek között ébredő nap látványa ébreszt. Alföldi gyerek lévén a tengert eladdig legendának fogta föl, csodálatosnak, megfoghatatlannak és mégis létezőnek, olyannak, mint a csodaszarvast, mint Toldi Miklóst vagy a pokol tornácának a szőlőlugasát. A valóság egészen

más: víz, víz, víz, sörényes hullámok, hintázó sötétzöld völgyek, aztán távolabb a megtört felület simasága, a színéváltoztató kékeszöld padlat, melyről tudjuk, hogy nem kemény, bár annak látszik, melyet éppen ezért próbára tesz gondolatparittyánk lövöldözése, mely lövöldözés egyáltalán nem veszélyes sem a ráncatlan felületre, sem a felület alatt sikló halakra. A láthatár élesen levágja a vonalon túli maradékot, mintha azon túl már nem lenne semmi, vagy ami mégis van, az a tenger alatt bújik meg. Dédnagyapjától szívesen megkérdezte volna, járt-e arra, túlmerészkedett-e valaha a horizonton.

A nagy felfedezés örömét Madame Lulu mélyebben szívta a lelkébe, mint mindazt, ami a nyaralás többi napján történt. Ellaposodó meséjét a fürdőruhás napokkal folytatta. Majdnem mindig jó idő volt. Dél előtt egy órácskát napoztunk, üldögéltünk a homokos parton. A víz nagyon hideg volt, bár rengetegen fürödtek, játszottak, úsztak bentebb is. Nagyon érdekesnek találtam, hogy a parton mindenki a víz felé nézve üldögél, pedig a hátuk mögött sokkal több a lát-nivaló. A védőgát mögött csipkemintásan sorakoztak a fehér ablakos magas tejű panziók, a nyaralók, a két-három emeletes üvegteraszos flamand házak. A házsor előtt, mint egy tengerre néző nagyon hosszú veranda, húzódott a korzó, amin szinte reggeltől estig tarkán hullámozott a nép. Mindennap otthon ebédel-tünk, hideget, csak este mentünk vendéglőbe, ahol mindenféle halat, rákot meg osztrigát ettünk szalmakrumplival, vagy főtt kagylót kézzel, az első kagyló rugalmasan szétnyíló házát használva csipesznek, amivel a többiből kiszedtük a kisujjnyivá zsugorodott állatkát. Nagyon élveztem, nálunk ilyesmi soha nem volt az asztalon.

Délutánonként belemerészkedtem a vízbe, mindig keményen hideg volt, a hullámok erős lökdösése, amikor még csak mellig voltam bent, már akkor is kiszolgáltatottságomat, a gyengeségemet, nem csak az enyémet, az egész emberiséget bizonygatta, ott éreztem igazán, milyen aprók vagyunk a természet kiszámíthatatlan erejével szemben. A parthoz közel úgy ahogy tudtam (nem nagyon tudtam) úsztam egy kicsit, aztán rohantam a zuhanyozó alá, mert elviselhetetlen volt számomra a tűző napon a só gyors lerakódása, szemcsékké száradása, bőrömre ragadó homokja, mely úgy ellepett, mint a dűnék közül érkező fuvaltat hajba, bőrre, ruha alá beférkőző porszemek. A rám száradt só megfojtotta bennem azt az eufóriás jó hangulatot, amivel új, virágmintás fürdődresszem nap mint nap megajándékozott. A mesebeli herceg persze nem jött el, egyszer labdáztam térdig érő vízben egy fiúcsapattal, ők hívtak, de a végén kedvesen elbúcsúztak és többé nem láttam őket. Amikor már nagyon untam magam, akkor ott, ahol a partot kikezdi a víz, ahol vékony nedves nyelvei föl-kúsznak a homokra, azon a simára gyalult sávon elgyalogoltam a házakkal szegélyezett partrész végéig meg vissza. Az utolsó napi fürdés után jött a dráma: elvesztettem három pici gyémánttal ékesített bal oldali arany fülbevalómat, amit előző Mikulásra kaptam az apámtól. Lelkileg nagyon összetörtem. A felet, ami megmaradt, akkor adtam el, amikor megözevgyültem. Tudja mit? Jó volt hazajönni.

Olivér kászálódni kezdett. Megköszönte a teát, s bár az eső már elállt, esernyőt vett magához és elindult.

– Tudhatom, hogy hová megy? – kérdezte Madame Lulu.

- Hogyne! A Charlemagne-ba.
- Nagyon drága hely.
- Csak addig nyújtózkodom, ameddig a takaróm ér.

Az utcára érve azt hitte, elfelejti Madame Lulu intelmét, és elfelejti a teát meg a süteményeket is. A szivacsos levegő hideg volt és vizes, nem csepegett semmi, de minden telítve volt nedvességgel. A varrónőhöz igyekezett, akivel az idei földszaggal illatosított tavasz érkezén, midőn a rügyeket még jócskán harapdálta a dér, a postán ismerkedett meg, ahol a pénztárablak előtt, bokáig érő drapp teveszőr nagykabátja bő ujját fel-felhúzogatva, tétován ügyetlenkedett, és karja folyondáros mozgásából ítélve szégyenkezett is, mert nem volt nála aprópénz, de nem volt a citromsárgán őszülő postáskisasszonynál sem. Végül ő segítette ki őket. Ella görögös asszonyarca liliumfehéren világított barna árnyékokat vibráló szőke haja alatt, mely hátul egyetlen vastag copfban lógott a gerincére. Az alagútra emlékeztető hosszú postai folyosó gyér fényében úgy mosolygott, csillogott, mint egy aranytányér játszi fénye a gyertyákkal megvilágított asztalon. Kicsordult a tekintetéből, hogy őszinte kíváncsiság ül a szemében, hogy az érett nőket felületesen skatulyázó köznapi hiedelemmel homlokegyenest ellenkezően valamilyen egzisztenciális megrendüléssel hadakozik. Kifelé jövet Ella még egyszer megköszönte a segítséget, kellemes dallamú hálálkodása duzzadt ajkainak széles mólói között úszott ki a szájából, és mosolyogva jegyezte meg: magával még sose találkozottam.

– Hol is találkozhattunk volna... válaszolta neki, többszörösen nem idevalósi vagyok. Az arcáról rögtön látta, hogy ezt nem fogja elfelejteni. Liège-ben vagyok egyetemista, ide Herve-be gyakorlatra járok a kutatóintézetbe, de ha ehhez hozzáteszem, hogy pár évvel ezelőtt még Magyarországon laktam, ahol Belgiumról az iskolai anyagon kívül többnyire semmit nem tudtunk, akkor egyszerű hétköznapi igazsággá szelídül a többszörösen nem idevalósi. Ha most megkérdezné, hogy nős, valójában hova valósi, azt kellene válaszolnom, hogy sehova valósi. Persze, ez így nem igaz. Menekülésem után Liège-ben horgonyoztam le.

- Maga a forradalom után jött el?
- 56-ban.
- Örülök, hogy találkoztunk.

Rövidke beszélgetésük az utca másik oldaláig tartott, aztán egyikőjük jobbra, a másik balra ment.

Már kezdte elfelejteni Ellát, amikor egy májusi meleg délutánon Madame Lulu, anélkül, hogy tudta volna, hogy ezúttal kerítendő szerepet játszik, ami kitűnően passzolt segítőkész karakteréhez, megkérdezte tőle, elvinné-e a kis párnahuzatanyagot Frankelnéhez, a varrónőhöz, aki az Avenue Reine Astride-on lakik. Végigmegy a rue Leclercq-en, aztán balra fordul, a 22-es szám a túlloldalon van. Frankelné a szó hagyományos értelmében csak félig varrónő, ideje másik felében stikkel, terítőket, párnahuzatokat, blúzokat és miegyebet mintával hímez ki. Néhány éve vált el az állomásfőnöktől. Sokféle pletyka kevereg róla, de nagyon kedves asszony, biztos meg fogja kínálni teával vagy kávéval.

Olivér elvállalta a feladatot, azzal a Madame Lulunak fel nem tárt hátsó gondolattal, hogy hazafelé benéz a Charlemagne-ba. Könnyen megtalálta az adott

címet, egy nagyon keskeny emeletes házacsát, mely nálánál nagyobbak közé volt beszorítva, mint egy leánykórus karonfogva összefűzött első sorában a legkisebb kórustag. Piros téglás arcán szájként mutatkozott az első emeleti fehérrel szegélyezett ablak, a második emeleti pedig olyan volt, mint egy küklópszszem. A földszinti bombabiztos bejárati tölgyfa ajtót úgyszintén fehér csík keretezte, miként a négyzet alakú, magasra emelt ablakot is.

Illedelmesen két rövidet csengetett, lépések közeledtek és hamarosan nyílt az ajtó, majd jóindulatú villámcsapásként ott állt előtte a kissé molett Frankelné, az Ella, házi papucsban, kerek térdeit szabadon hagyó rövid, feszes szoknyában, fehér selyemblúzocskában, akárcsak egy üres mező közepére varázsolt virágzó akácfa. Olyan váratlan volt a tünemény, hogy Olivérnek elállt a lélegzete, köszöntésre mozgatta a száját, de hang nem jött ki belőle. A selymen keresztül látszottak karjának pihéi, mint egy gőzhomályos ablakon át a téli orgonabokor csu-pasz ágai. Kéznnyújtásnyira voltak tőle duzzadó mellei, melyeket annak idején elrejtett a nagykabát, érezte lehellelétének illatát, látni vélte a bőrén elfutó kis hullámokat, és érezte, hogy Ella hosszú szempillái alól árad a meglepetés öröme. Ilyesmit, a dédnagyapjától maradt bölcsesség szerint, nem tudnak (talán nem is akarnak) letagadni a nők, csak részben.

Ezer remény gyökere furakodott a lelkéig. Nem egy nő, hanem a nő állt előtte, aki nem is volt igazán szép, aki csak nagyon nő volt, ősidők óta babonázó érett asszony, olyan, mint a nyári körte, amelyik, mikorra megérett, akkor a húsává formált szeretlen anyaggal már megfelelően kitöltötte a testét, melynek rugalmas puhasága finom szutykos nektárt ígér legbelül. Ilyen lehetett egy bibliai csodálatos jelenés, gondolta.

A folyosó nyitott alagútjának bejáratában Ella megjegyezte, micsoda megtiszteltetés neki egy többszörösen nem idevalósi fiatalember látogatása, majd betes-sékelt a jövővényt. A jobbra nyíló ajtó a nappaliba vezetett, mely műhelyként is szolgált, erre utalt a két varrógép és egy előlgombolós, cseresznyemintás ruhába öltöztetett fejetlen próbababa. Kanapé, két fotel és csipkével leterített asztalka foglalta el a szoba felét. Olivér átadta a rábízott párnahuzatot, leült a kanapéra, elfogadta a kávé és a kísérőként felkínált whiskyt. A beszélgetést a szintén whiskyzó Ella vezette. A tónust a kíváncsiság és az asszonyi ösztön szabályozta.

– Miért pont Liège-be jött? Hogyan tudott átjutni a vasfüggönyön? Tudta-e, hogy hová megy, amikor elindult? Magyarországon maradt-e mögötte egy darabka szerelem? Milyen viszonyban van Madame Luluval? Azt mondják, jó asszony, de nagyon kíváncsi természet, mindent tud, ami a városban történik. Sőt, egyesek szerint olyat is tud, aminek semmi köze nincs a valósághoz. Mondott valamit rólam?

Olivér elmondta neki, hogy a véletlen hozta Belgiumba, azért, mert ide kapott ösztöndíjat, a vasfüggönyön gyalog kelt át, de az átkelés olyan kalandos volt, hogy erről majd máskor mesél, ha idejük és alkalmuk lesz rá egyszer. Amikor ráadta fejét a menekülésre, nagyon pontosan tudta, hogy hová akar menni: nyugatra, de hogy ott hová, arról halvány fogalma sem volt. Többnyire Párizs de-rengett a szeme előtt meg a francia nyelv, ha már valamilyen nyelvet meg kell

tanulnia, de ezt az ábrándot elhessegette ébren álmodott álmaiból. Ami a szerelmet illeti, hát, nem hagyott ott senkit, mert éppen üresjáratban volt. Madame Luluval nagyon jól megértik egymást, olyan a viszonyuk, mint amilyen egy öreg nagynéni és egy unokaöcs között alakulhat ki. Persze, hogy szóba jött ő is, de Madame Lulu csak szépet és jót mondott róla, sőt, olyannyira felcsigázta az érdeklődését, hogy akkor is igyekezett volna közelébe kerülni, ha nincs ez a párnahuzatot kézbesítő feladata. Két mondat között tekintetével hol Ellát, telt combjait, dús szőke haját, rengő farát, hol a falat pásztázta, ahol hímzett terítők, stólák, mintás párnahuzatok voltak láthatók. Nem volt különösebben híve az efféle dísz tárgyaknak, de Ella munkáiban volt valami rendhagyó, s ez levette a lábáról: Ella a mértani motívumokat szerette, a rácsokat, a kockában kiterített színes lapot középen összefogó sötét csillagot, melyben kerek bimbócska a középpont, az amerikai kaktuszként fává szétágazó sárga csíkokat, a halványkék rombuszokat, az ismétlődő szerényen színezett négyzeteket, s ezeket törte meg egy-egy virággal, kacskaringós levéllel.

Ella kifejtette, ő nem tartja művésznek magát, amit csinál, az egy érzékeny, lelkiismeretes mesterember munkája.

– Mestermunkája, tette hozzá Olivér.

– Talán abban különbözik másokétól, amit csinálok, magyarázta, hogy igyekszem mindig valami újat becsempészni a díszítőelemek közé. Egy váratlan színt, egy szokatlanul futó girlandot, vagy egy kitalált virágot, amit oda pottyantok, ahol rózsát vár a néző. Olyan megrendelést nem szívesen fogadok el, amelyikben a kuncsaft kiköti, hogy hol, mi és milyen legyen. De azért nyitott vagyok, ha talál valami érdekes mintát, valamit, ami kilóg a sorból, ossza meg velem, boldog lennék, ha egy maga által hozott rajzról dolgozhatnék.

– Kedves Ella, ez nem az én területem, de megígérem magának, hogy ezentúl erre is figyelni fogok.

Utoljára anyjával járt varrónőnél, Debrecenben, még gimnazista korában, az ötvenes évek elején, de nem sokáig volt bent a műhelyben, bár nagyon tetszett neki az asztalon heverő selyemcafatokból áradó fény, a stelázsra dobott, mellekkel, combokkal ki nem töltött félkész ruhák hanyag városi eleganciája, mert az előttük érkezett csinos hölgy próbálni akart, s őt, az éretlen kamaszt, legnagyobb bánatára, kitessékelték. Anyját várva az utcán ácsorgott, ahol a szomszédban működő elegáns vendéglő látogatói foglalták le a figyelmét: elsőnek a selyemszegélyű kalapot viselő, majdnem kétméteres fontos ember, akinek egy erős parfümilletba burkolózott, kicicomázott, reszketeg ögzidalábait táncosan szedegető nő csüngött a karján, aztán két korosabb, de jól öltözött, fehér kesztyűs, krokodilbőr ridikült lóballó városi asszonyság következett, mindketten frissen kibodorított hajjal, mintha most jönnének a fodrásztól, szintén a vendéglőbe igyekezett három hangoskodó, nagyokat röhögő futballista, akiket a Loki-pályáról látásból ismert, aztán jó húspan lévő, hasukra feszülő egyenruhában páváskodó orosz tiszték következtek, négyen-öten egy kupacban, akik a szovjet birodalomba nemrég bekebelezett kolónia elégedett mosolyú uraiként, hatalmuk tudatát sugározva, Debrecenben töltik le az impérium szolgálatának szentelt katonaidjúket. Máshol is előfordulnak a városban, egyesével, kettesével, napköz-

ben a Piac utcán, a posta környékén, az állomáshoz közeli utcákban, ahol két vagy három orosz bérházban (így nevezi a népnyelv) laknak a családosok. Lát-szólag a maguk fontosságátudatán kívül semmi nem érdekli őket, emelt fejvel lépdelnek a széles járdán a jó húsban lévő tiszt urak, s amikor át akarnak kelni az úttesten, akarattól szikrázó karlendítéssel, arisztokrata természetességgel állítják meg a forgalmat, viselkedésükkel mutatva, hogy ez nekik kijár. A közlegények ritkábban mutatkoznak a belvárosban, velük a gázgyár magasságában, a repülőtérhez vezető úton lehet találkozni, ahol a zsebükből óvatos körültekintés után kihúzott, vadonatúj pobjeda órát kínálják egy liter rumért. Ilyenkor a félelem úgy vibrál és szikrázik hajuk szálain, mintha sok ezer voltos elektromos térben lennének. Az étterembe igyekvő esti tisztkupacot egy kövér orosz őrnagy követte, szikrázó aranycsillagokkal a vállpántján, aztán még kettő, mintha valaminek a megünneplésére gyülekeznének, és később még egy tiszt, haloványan cukrozott parfümillatot árasztó nővel az oldalán, akinek vanília alapra nyomtatott, kékes virágmintával díszített szoknyája úgy hullámszik, mint egy szárítókötélre rosszul felfüggesztett ágylepedő. Ilyenforma alakokkal egy Casablancában játszódó detektívregényben találkozott, végtelenül elégedett francia gyarmati tisztokkal, akik elhájasodó úri életet éltek, ittak, nőztek, dorbézoltak, miközben felsőbbrendűségüket ráerőszakolták környezetükre, a városra, a népre, a leigázott társadalomra. A szerencsétlen helyi detektívet, aki a meggyilkolt hölgy holdudvarát gyanúsítva a tiszti kaszinóba vezető szálakat próbálta felgöngyöltetni, a katonai hatóságok előbb kémgyanúsítva minősítve megkínózták, aztán eltették láb alól. Végül újságíró barátja tárta föl a tényeket, aki a cikk után azonnal elköltözött Tunéziába. Ebből azt a tanulságot vonta le, hogy a debreceni orosz tisztok ugyanúgy viselkednek, mint francia társaik, kicsit más környezetben, de nagyon hasonló helyzetben, igaz, itt nincs olyan detektív, aki tettest merne keresni az oroszok között, még az általuk okozott közlekedési baleseteket is úgy eltussolják, mintha semmi sem történt volna, de olyan újságíró sincs, aki ezt meg merné írni, s ha megírná, nem tudná hol leközozni, arról nem is beszélve, hogy innen sehova nem tudna elköltözni, mert az ország hermetikusan zárva van, mint egy lelakatolt karám.

A debreceni varrónő kicsit ráncos, madárhangon csivitelő soványka asszony volt, aki Olivér vissza-visszavillanó emlékezetének képcsarnokában mindig egy jó húsban lévő orosz katonatiszttal egyszerre jelent meg. Az aszott helyi valóság és a gyarmatbirodalom zsíros felsőbbrendűsége pecsételődött ekképpen egymás mellé.

Az első látogatás Ella varrószerájában is rövidre sikerült, mert három hölgyet várt próbára, igazításra. De a második whisky után nem tette ki Olivér szűrét, hanem nagyon kedvesen egy nappal odébbra csúsztatta a beszélgetés folytatását. Jöjjön el holnap este, akkor nyugodtan együtt lehetünk, nagyon érdekel minden, amit mesél, szeretném jobban megismerni magát

– Sajnos, holnap én már Liège-ben vagyok, de egy hét múlva visszajövök, a jövő héten kedden este eljöhettek, ha nem zavarom.

– Dehogy zavar! Kedd este nekem is jó.

A varrónő házából kijövet fütyörészve indult haza, olyan jó kedve támadt, hogy elfelejtkezett a Charlemagne-ról.

Madame Lulu rögtön kérdőre fogta, hogy volt, mint volt. Ugye, milyen helyes teremtés! A legszárazabbra fogott beszámolójában Olivér azt emelte ki, hogy a kávé után, bár kellemesen beszélgettek, nem nagyon maradhatott, mert próbára jövő asszonyokat várt a varrónó.

– Nem elveszett asszony az, van munkája, nagyon szorgalmas és szépen dolgozik, csak férje nincsen – jegyezte meg kissé csípősen a nyomdász özvegye.

Két nap múlva Liège-ben, az Egyetemi Könyvtárban, egy lexikont lapozgatva megakadt Olivér szeme egy kristályrács szerkezetének sematikus rajzán. Ez az! – mondta magának, egy kis átalakítással ebből hímzéshez használható mintarajz lehet. Talált egy másodikat is. Otthon megrajzolta mind a kettőt, pauszpapírra tussal kihúzta és örömeiben nagyokat kurjongatott.

A becses rajzokat a hetedik mennyország belépőjegyeként őrizte, melyek minden ránézésre felfűtötték burjánzó képzeletét: mintha moziban látná, midőn a keskeny emeletes épület, melyben Ella lakik, piros mézeskalács házikóként kedveskedik édes nyoszolyával kettejüknek. Reggel a színes hímzéspintákkal terített első emeleti padlón fognak hemperegni, amitől másnapra olyan izomlázuk lesz, mint egy erős gimnáziumi tornaóra után a petyhüdt combú könyvmolyoknak, délben kirándulnak a második emeletre, csak azért, hogy más tájjal, más háttérrel egészüljön ki földre szállt paradicsomuk, este pedig olyan hangosan fogják szeretni egymást, mintha egy ötven tagú zenekar adná elő a szerelmes gügyögések rapszodiáját.

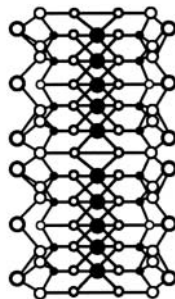
A következő hétfőn egyetemi tennivalóinak befejeztével autóbuszra ült. Az aacheni út a Meuse folyót nyugatról védő, hegyes tetejű, piros téglás és fehér szegélyes belga házikókkal beépített alacsony dombokra mászik fel, és kacskaringós kigyóbetűket rajzolva vezet a laposabb vidékre. Liège környékén összevissza púpok nőnek ki a földből, az út ezeket kerülgetve vezeti a buszt a lepényszerűen elterpeszkedő külvárosokból kifelé, aztán egyik faluból a másikba. A Herve-t érintő járat majdnem a német határig, egészen Verviersig megy. Olivér mindig megilletődve buszozott ezen a vonalon, ugyanis ezen a sötétedés után sárga higanyfényvel megvilágított aacheni úton érkezett meg 1957-ben Ausztriából Belgiumba, a traiskircheni menekültlágerből a liège-i egyetemi menzára. Herve-ben három megállója van a busznak. Neki a középsőn kell leszállnia, onnan öt percre van az özvegy nyomdászné háza. Igaz, hogy lassabb, mint a vonat, de megállója Liège-ben és Herve-ben is sokkal közelebb esik neki, mint a vasútállomás.

Madame Lulu szokása szerint az ajtóban várta, s azzal fogadta, hogy félretett neki egy szelet süteményt, amit a szomszédasszony hozott. Másnap egész nap a laboratóriumban volt, csak este szaladt haza átöltözni. Szerencsére az özvegy nyomdászné házon kívül tartózkodott, így nem kellett neki hazudoznia arról, hogy hová megy.

Hét óra után érkezett meg Ellához, aki melleit előnyösen kiemelő sötétkék csíkos selyemruhában várta, s akinek arcán, szemén, mozgásán látszott, hogy most még ünnepélyesebben asszony, mint volt egy héttel azelőtt. Hosszú vastag copfja fiatalosra lágyította az összbenyomást, s ezt a hatást még megtoldotta azzal, hogy kicsit ügyetlenkedő puha kezével megsimogatta Olivér nyakát.

Leültek egymás mellé a kanapéra, Ella két pohár mellé a whiskysüveget is kitette az asztalra. Olivér már alig várta, hogy kinyissa a hóna alatt szorongatott mappát és átnyújtsa a bűvös rajzokat.

Az elsőről elmondta, hogy egy szalagrendszerű szilikát ásványcsoport kristályszerkezetének az általa kicsinosított mintázata, melyet többszörösen megismételve valamilyen futószőnyegen vagy sálon képzel el. Ella el volt ragadtatva. Ezt saját magának fogja megcsinálni, már látja is a színeket: a középső korongok kobaltkékek lesznek, selyemfényű fonalból, amire ha rásüt a nap, úgy játszik, mintha egy fémszálacska mozogna benne, a vonalakat bordópirosnak és vérvörösnek képzeleli el, a kis karikák halvány égszínkékek, a nagyobbak napraforogó sárgák lesznek.

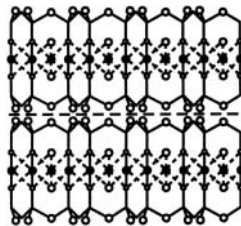
Ujjával végigsimogatta Ella a rajzot, amin bizonyára megérezte a vonalak anyagszerűségét, a tustinta domborulatát, a festék lakkozott testét. Olivér igyekezett fejében az Ella által kitűzött színekkel benépesíteni a rajzot, ami egy neki egészen új világ domborzati térképét adta, nyári napnyugtából táplálkozó piros folyókkal, kobaltkék szigetekkel, halványkék falvakkal, melyeknek hajnali tiszta arca visszatükrözi a felhőtlen eget, sárga kisvárosokkal, olyan sárgákkal, mint amilyenek a Monarchia békés éveiben a szepességiek voltak.

Nagyon jól tudja, hogy egy mesebeli utazásban az a legszebb: ha akarja, szárnyai nőnek, vagy víz alatti életre alkalmas kopolyú, és az is elképzelhető, hogy a való világból átlép a színesen hímzett térkép domborzatára, ahol a folyók között gombóc alakú gőzvirágok szuszognak (két szirmuk között átfér egy ember, mint a griffmadár kardéles farktollai között), ahol a táj szomjában várja az angyalok felhőkösarában várakozó esőt.

Gyerekkorában dédnagyapját képzelte el olyan szmokingos, fekete szárnyas pillangónak, amelyik két szárnyacsapással egyik szigetről a másikra lebben, s ott szívja ki a legszebb asszonyokból a nektárt. S ő, aki őset mindig példaképként állította maga elé, akkor rögtön elhatározta, hogy nem várja ki nagykorúságát, rövidnadrágos fiúból azonnal átvedlik vitorlászárnyas lepkévé s átrepül Dél-Amerikába, ahol halszagú, kopott kék szoknyás halászhajók szomszédságában, valamelyik zajos kikötői kocsmában kubai rumot szürcsölgetve hódítja meg a kihajózott tengerészek kalandra éhes, csillagszemű feleségeit.

Ella ujjához hozzáérve, egy pillanatnyi áramütéstől a meséből kijózanodva, visszalépve az egyetemi könyvtár szűrt fényében éppen csak észrevett kristályszerkezet feketével vonalazott világába, a hétköznapiakba, a nyers valóság a nő jelenlétével, azaz a tetszeni akarással szembesítette. Előszedte a másik mintarajzot.

Ebben van valami a keresztöltésből, mondta Ellának, amit bizonyos magyar vidékeken nagyon szeretnek. Egyébként a papírvékony lemezkékre hasítható csillám rétegeződési síkjára merőleges vetület szerkezeti rajza. Ezt szerintem lehet cifrázni, virágocskákat beletenni, netán az oszlopokat felül-alul megrövidíteni, esetleg csak a közepét kiemelni, önállósítani.

Ella, hálálkodásképpen, végighúzta tenyerét Olivér combján, fentről lefelé, aztán a szemébe nézett és mosolyogni kezdett. Köszönöm, szürcsögte Olivér fülebe, nagyszerű, hogy te miket nem találsz! Ez is újat hoz a konyhámba. Aztán óvatosan, mint akik először kóstolják meg egymást, csókolózni kezdtek. Kis idő múlva Ella keze újra Olivér combjára tévedt, majd a csókból kibontakozva megszólalt: gyere, menjünk az emeletre, ott kényelmesebb.

A bejárati folyosóról a hátsó lépcső vezetett az emeletre, a felső folyosó előszobává szélesedett. Innen nyílt a hálószoba, hátul egy másik szoba és a kettő között egy nagy fürdőszoba.

A hálószobába lépve Olivérnek a rézcsöves franciaágy kötötte le a figyelmét, melynek csövei a fémes vadont megtestesítve élő sárga liánokként lógtak, fonódtak össze, vékonyak fúródtak a vastagakba, a vastagok némelyike pedig letámaszkodott a földre, s melyen a paplant helyettesítő vastag plédet puritán ágytakaró fedte. Jól karbantartott antik szekrény strázsált a fal mellett, az ablak közelében pedig két fotel és egy kerek reggelizőasztalka állt. Ahogy beléptek, Ella sietve vetkőzni kezdett, kettőt pördült, s máris teljesen meztelen volt. Legalább tíz év korkülönbség volt közöttük, de Ella asszonytestének domborzata úgy őrizte fiatalságát, mintha húszéves kora óta megállt volna benne az idő. Ami viszont Olivért kellemetlenül lepte meg, és valamilyen rossz ízűnek minősíthető érzést keltett benne az az volt, hogy Ella fanszőre ék alakú frizurára volt megnyírva. Ilyet még soha nem látott. Magába szállva konstataulta, hogy rejtett (legalábbis számára eladdig rejtett) divattal hozta össze a sors, amit bizonyára tetszeni vágyásuknak engedve követnek a nők. De kinek akarnak tetszeni? Kiknek és hol mutogatják magukat? Nem szólt semmit. Hagyta magát az ágyra húzni, ahol forrón ölelkeztek, szerették egymást.

S midőn már puha izmokkal pihentek, test a test mellett, megkérdezte Ellától, hogy amikor én nem vagyok itt, akkor mi van?

- Ne félts engem, akkor is van valahogy.
- Mikor voltál férfivel utoljára?
- Egy hete. Annak a napnak a délelőttjén, amikor először nálam jártál.
- Kivel?
- A postással. Csomagot hozott, bejött aláíratni és itt maradt egy kicsit.

Eddig mindig azt hitte, hogy az anekdotákban szereplő kéjsóvár nők és a levélkihordó alkalmi összeborulása alaptalan kitaláció, aminek csak a sikamlós viccekben van létjogosultsága. Egy illúzióval megint szegényebb lett. Egy másik alkalommal egy aacheni zenészt emlegetett Ella, akivel a vonaton ismerkedett meg, majd a liège-i állomással szemben, a sarki sörözőben bepíáltak, s amikor teljesen kijózanodott, egy padlásszobában találta magát. Ella úgy beszélt szerelmi életéről, olyan szürkére fokozottan, mint a barátnőivel való moziba menésről. Olivérnek sok fejtörést okozott ez, a látszólag a természet rendjét követő, leegyszerűsített hozzáállás. Megint dédnagyapjánál lyukadt ki, aki szerint a nők ugyanúgy szeretnek szerelmeskedni és beszélni róla, mint a férfiak, de csak érett korokban válik ez számukra természetessé.

Amikor Herve-ben volt, gyakran meglátogatta Ellát, aki nagyon leleményesen mindig valamilyen új ruhafondorlattal lepte meg, olyan volt, mint egy szí-

nét és formáját változtató virág, melynek szirmai vacsora után lehullanak. Kedvelte a rövid szűk szoknyákat, melyek úgy átvették feszülő combjainak a vonalát, mintha anyaguk is a női test tartozéka lenne. Olivér tiszteletére horgolt magának egy piros-fehér-zöld ruhát, melyen a vékony színcsíkok kígyóként kanyarogtak, körbeszaladtak a mellein, lefutottak a combjaihoz és kokárdát formáltak a köldöke körül.

Ella barátnője, Bamby, a habkönnyű rajztanárnő, aki az iskolán kívül szabad óráiban tálakra, hamutartókra és egyéb díszítőelemként használatos tárgyakra vitt fel magas hőfokon látványos színekké égő festékeket, melyeknek valódi árnyalata csak azután mutatkozott meg, miután villanykemencéjében a tárgyakat kiegészítette, az életben is igyekezett előrelátó lenni, s ezt megosztotta Ellával, akihez gyakran beugrott, a postai találkozás után is volt nála, s akkor mondta Ellának, hogyha a fiatalember is akarja, lesz ebből még több is. Tudott a viszonyukról, amit úgy fogadott el, mint tárgyi valóságot, azaz tudomásul vette, hogy van, sőt, rövid idő után Olivért olyannyira a barátság bútorának tekintette, hogy amikor valami Ella-féle ruhakészítményt próbált fel, megilletődés nélkül vetkőzött le előtte bugyira-melltartóra. A férfiakkal a viszonya nagyon hasonlított Elláéhoz, bizonyára ez is belejátszott abba, hogy szoros barátság alakult ki közöttük. Ővele történt meg, mesélte Ella Olivérnek, hogy Liège-ben, egy kiesőnek tűnő utcán egy autóban szeretkezett valakivel, de nem jutottak messzire, mert észrevették őket a rendőrök. Ezek után mérgében azt mondta a férfinak, menjenek le egy mélygarázsba, ott legfeljebb bámészkodók vannak, de azok őt nem zavarják.

Midőn az idő már melegebbre fordult, Ella és Olivér elmentek kirándulni, busszal, egy közeli faluba, melyet erdőség vesz körül, s ott gyalog nekivágtak a természetnek. Egy órányi erdei séta után találtak egy eldugott tisztást, melyet bokrok fala vett körül, elzárva a napsütötte részt a külvilágtól. Plédjükét egy bokor tövébe terítették le, s Ella ott rögtön, még az elemózsia megbontása előtt előlgombolós ruháját kinyitotta, s magára húzta Olivért. Amikor a nap delelőre ért, elköltötték az ebédjükét, egy kicsit aludtak rá, majd magasröptű vélekedésbe kezdtek Vintilla Horia Isten száműzetésben született című regényéről, melyet Ella akkor fejezett be, Olivér már korábban olvasta, s melyből Olivér történelmi tanulságokat igyekezett levonni, különösen sajnálva, hogy bármilyen ügyesen leplezi a szerző, ezzel a művével a minden tudományos háttérrel nélküli dácoromán elméletet igyekszik támogatni. Aztán megint összeborultak. A kirándulás estére jócskán kifárasztotta őket, ami azt eredményezte, hogy amikor Herveben leszálltak a buszról, elbúcsúztak egymástól, s ki-ki hazament. Madame Lulu megszagolt valamit, rá is kérdezett: mintha magának lenne valakije, mondja, idevalósi? Olivér kitérő választ adott, amire azt a feleletet kapta: ne féljen, úgyis megtudom.

Közeledett a nyár, a vakáció ideje, Olivér úgy érezte, megismerte Ellát, akinek gyémántozott takaróul a csillagos eget leszakította volna az égről, úgy érezte, már becserkészte testi és lelki tájainak szinte minden mezejét, bokros ligetét, árnyékos szurdokát. Tudta, mikor nevet őszintén, mikor kényszerűségből, mikor és miért hallgat el valamit, miért nem jár el gyónni, annak el- lenére, hogy lelkét körbeszövik katolikus hitének félelmei, elhitte neki, hogy

szívesen jár templomba, ahol bűnbánó Magdolnaként énekel, imádkozik, azt is elfogadta, hogy nem alkoholistá, csak könnyen iszik, különösen társaságban, mert takarni akarja kifelé könnyednek mutatott magányát. Barátkozó természetét sokan kihasználják, amit nagyon hamar átlát, de ez nem zavarja, olyannak fogadja el barátait, amilyenek. Ő is elfogadta Ellát olyannak, amilyen. Tisztában volt azzal, hogy akkor az övé, és csak akkor, amikor együtt vannak, és ez neki elég, de akkor nyitott szívvel, és lelkileg is teljesen kitérülve. Nincsenek árnyékos rejtekei, melyeket nem látna be, nincsenek elkenődött vágyai, melyeket ne merne vagy ne akarna előtte kibontani. Úgy tűnik, számára Ella életében minden tisztán olvasható, mint egy garamonddal szedett, szépen kinyomtatott könyvoldal.

Elhatározta, hogy a nyári vakáció alatt sem hanyagolja el Ellát. Nem szállhatott meg Madame Lulunál, mert nem tudta volna mivel magyarázni jöttét, a megoldás egyszerű volt: az esti busszal érkezett, egyenesen Ellához, ott aludt nála, majd a reggelivel ment vissza Liège-be. Ilyenkor nem merészkedett ki az utcára, nehogy meglássák egyetlen szemek. A vakáció elején Ella kapott egy harapós farkaskutyát a nagybátyjától. Egyébként is állatbolond volt, nem volt meglepő, hogy a Borgó névre hallgató német juhászkutyát néhány nap alatt családtaggá fogadta, olyan szeretettel beszélt róla, mintha közeli rokona, netán gyereke lenne. Ha valaki jött a házhoz, a kutyának a folyosó faráccsal elkerített végében volt a helye, harciasan morgott, vicsorgott a jövevényre. Első nyári útján Olivért is így fogadta, annak ellenére, hogy Ella a vendég iránti szeretetét öleléssel, kedves szavakkal, nyugtató simogatással igyekezett a vadállat tudomására hozni. Borgót a kedveskedés nem hatotta meg, Olivér közeledtére vészajtós fogcsikorgatással, hörgéssel válaszolt. Még az emeleten is csak a becsukott hálószoba ajtaja mögött érezte magát biztonságban. A kutya miatt a ház tavaszi fészekmelegének a hangulata elhidegült, egy hadiállapotban lévő várkastélyra hasonlított, ahol a copfos várkapitány csak akkor és ott ura a helyzetnek, ahol maga is személyesen jelen van. A faráccsal elkerített kutya földszinti felségterületén belül esett a WC ajtaja, ami azt jelentette, hogy a nappaliból Olivérnek fel kellett mászni az első emeletre, ha könnyíteni akart magán. A legsötétebb rémálomként cikázott a fejében az, hogy a kutya egyszer kiszabadul a folyosóra. Aztán egyszer csak rájött, hogy ennek reális lehetősége van, sőt, nagy a valószínűsége. Ettől kezdve Ella párnás vállalai és a véres kutyaharapás egyszerre lebegett a szeme előtt, valahányszor megkörmöközte a szerelmes gerjedelem, és valahányszor meglátta a Reine Astride sugárút keskenyke emeletes házát.

Az aranysárga parókával díszelgő fák és a közük szorult vérszivacs foltok színes őszi karneválja kezdetén, a már langyosodó nyári napok wallon fátyolfelhőkön át passzírozott fényében Olivér megint megjelent Madame Lulunál, ami azt jelentette, hogy megkezdődött az egyetemi év. Az özvegy örült neki, beszédre fogta egy-egy csésze kávéval vagy maradék süteménnyel. Visszatértek a rendes kerékvágásba. Olivér szíve gondjait azonban nem enyhítette a természet őszi borogatása. Hol hetente, hol kéthetente látta Ellát, akinél betolakodó harmadikként élte meg és utálta a mérges kutyát. Ella megérezte, hogy valami zavar keletkezett Olivér érzelmi hálózatában, valamelyik szál elszakadt, vagy kicsa-

pott valamelyik biztosíték, de ezzel kapcsolatos puhatólódzása nem vezetett eredményre. A kutyáról, látván Ella anyáskodó szeretetét, Olivér csak burkoltan példálódzott, de addig sose jutott el, hogy megmondja neki, néha olyan érzése támad, mintha a házban egy idegen férfi tartózkodna, aki rettenetesen utálja őt, aki mindenképpen meg akarja akadályozni, hogy együtt legyenek, s aki csak arra vár, hogy megrohanja, halálra marja, széttépje őt.

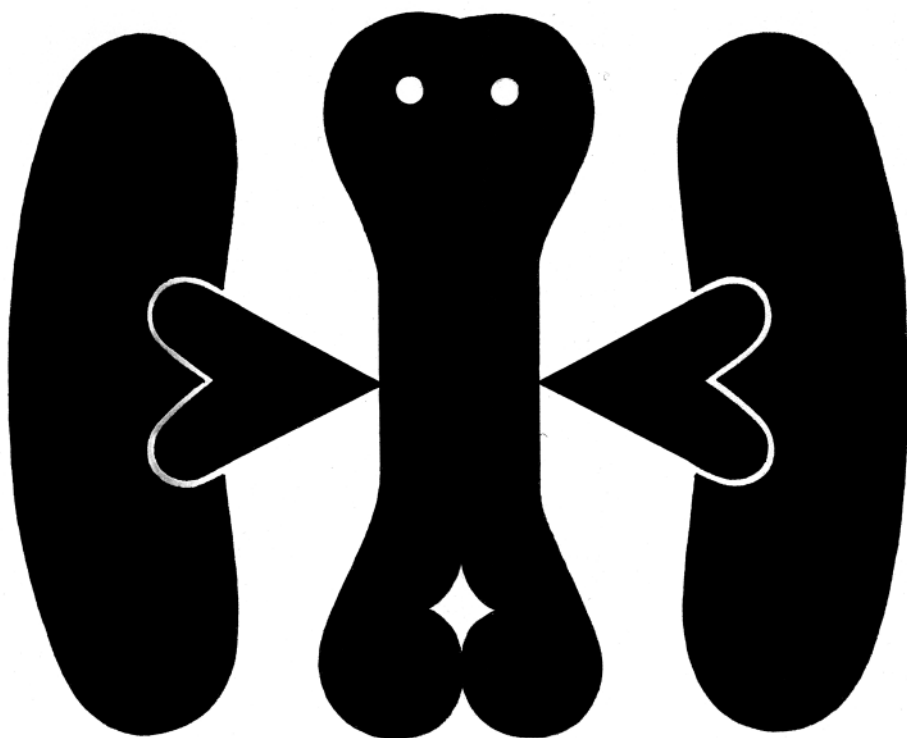
A fekete őszi felhőktől különösen sötétbe boruló viharos estén, néhány lépésnyire az özvegy nyomdászné házától, leszögezi magának, hogy Ellához igyekszik, mintha sokszori ismétlés után is még le kellene ezt szögezni – hiába minden akarata, hogy csak erre koncentráljon, mintha megingott volna a bizalma, a teasugárral ütögetett porcelán csésze csilingelése nem akar elcsendesedni a fülében, érzi a tea melegét a torkában, Madame Lulu süteményének édességét a nyelvén, és kényszeredetten veszi tudomásul, hogy a hideg utcai szél vizet csapkod az arcába, esernyője alatt is ázik. Az elmúlt hónapok alatt kitanulmányozta a lehetséges útvonalakat, váltogatva használta őket, nehogy feltűnjön valakinek, hogy ez a fiatalember már megint itt megy el a ház előtt. Most a legrövidebbre esik a választása. Bevág a rue Leclercq-be, a bal oldali járdán a házakat súrolva halad célja felé.

Ha Ella nincs otthon, s ez a gondolat immáron többször feldereng az agyában, a nadrágja szára már olyan lucskos, mintha bokáig érő tócsában tapicskolna, ha ma este sincs otthon, akkor mivel mossa tisztára Ellát saját maga előtt, aki legutóbb azzal mentegődött neki, hogy egy klienshez kellett elvinnie a megrendelt ruhát, amit nem tudott csak estére befejezni. Később elszólta magát, hogy egy férfivel találkozott, akivel hajnalig iszogattak, Olivér nem ezt vette zokon, hanem azt, hogy nem volt otthon, csak a kutya, amikor becsengetett hozzá. Egyre inkább, ha a házra gondol, nem Ellát, hanem a kutya ugatását hallja. Ez kétségtelenül annak a jele, hogy szakadás fenyegeti kapcsolatukat, hogy ritkábban úszik egyik parttól a másikig és vissza az érzelmek kettejükét összekötő kompja.

Talán az esőzés monoton kalapálása teszi, hogy gondolatai kiszabadulnak Ella keskeny házához lehorgonyzott rögeszméjének szorításából. Szeme előtt női arcok úsznak el, szagatott menetben, Pintye, Anna, Olga, Teri, Gizella, Bea. Bea, akinek vörös bokorfején harmatként rügyeztek az esőcseppek amikor a múlt ősszel a szekta bálját észrevétlenül otthagya a kertben találkoztak, s persze felrémlert sikertelen akarásuk is, de most úgy érezte, hogy ebbe a szálba belekapaszkodhat. Mi lenne, ha megkörményezné, Beának nincs kutyája, s a könyvelő férj is talán áthágható akadály. Nem szívesen hasonlítja össze a vékony csontú Beát és Ellát, de kétségtelenül oda lyukad ki, hogy van bennük közös vonás, mégpedig az aktív szerepvállalás a szerelmeskedéshez vivő úton; az egyikkel a kinyilatkoztatott vágy beteljesületlenségéig jutott el, a másikkal a beteljesülés mellett egy harapós kutyáig.

A Leclercq utca vége felé Olivér már olyan szutykos, mint egy ázott egér, szíve-lelke vizes, tócsák nőnek a testében, de elszántan és reménykedve megy tovább. Szívesen Ella meleg hasára hajtana most a fejét. Végre megérkezik a Reine Astride sugárút 26-os számú háza elé. Kétszer megnyomja a csengőt. Olyan ha-

tározottan cselekszik, mint amikor végveszélyben egy ütésen múlik a gladiátor élete, s már mindegy neki, hogy meghal vagy nem, az egyetlen, ami még fontos, aminek még meg kell történnie, az az ütés. Hosszan beleberreg az estébe az utcára tompítva érkező csengőhang. A vastag ajtón át lándzsaszúrásként vágja mellbe Borgó dühös ugatása. Megmerevedve várja, hogy fény gyúljon valahol, ami egy vékony résen át az ablak vagy a bejárati ajtó kereténél ad jelzést Elláról. Semmi mozgás, se bent, se kint. A föld és az ég egyetlen fekete tömböt alkot, korommal színezett ürességet, melyben a lecövekezve várakozó Olivért a csendesedő, de még mindig bőséges őszi eső szomorú szipogással veszi körül.

Bolnisi Tibor